

Öt év alatt kétmilliárd rubeles forgalom Magyar—csehszlovák kereskedelem

Budapesten befejeződtek a magyar—csehszlovák kormánydelegáció január 7 és 22 között tartott tárgyalásai, amellyel előkészítették a két ország hosszú lejáratú kereskedelmi egyezményének megkötését. A magyar—csehszlovák gazdasági kapcsolatok következő öt éves fejlődését alapvetően meghatározó okmányokat szombaton a Külkereskedelmi Minisztériumban dr. Bíró József és Andrej Barcák külkereskedelmi miniszterek írták alá.

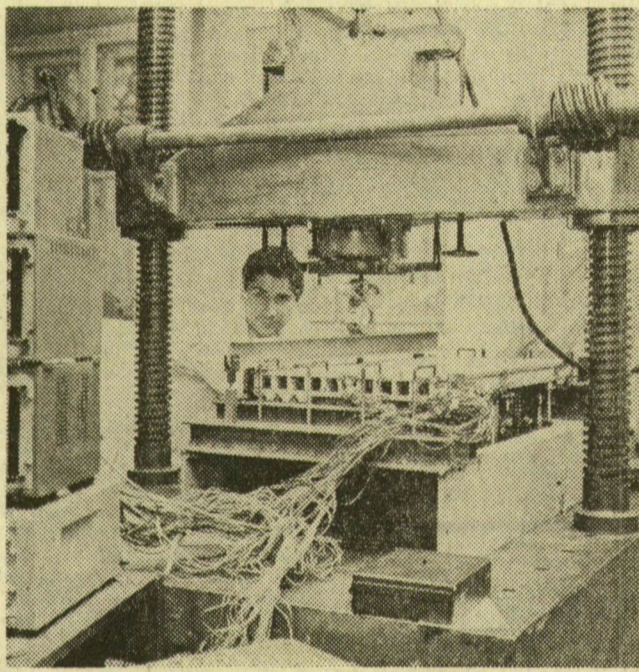
Az aláírásnál jelen voltak a két kormánydelegáció tagjai, ott volt Barity Miklós, a Külügyminisztérium csoportfőnöke. Jelen volt Frantisek Dvorsky, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete.

Az aláírás után dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter elmondotta:

Az 1971—1975-ös időszakra 2 milliárd rubeles árucser-forgalmat tervezünk, s ez a most lezárult tervidőszak forgalmi előirányzatainál 60 százalékkal nagyobb. A megállapodás tükrözi országaink politikai együttműködését és a gazdasági kapcsolatok további elmélyítésére irányuló törekvéseket. Ha figyelembe vesszük, hogy általában túteljesítjük a megjelölt előirányzatokat, a következő öt évben még a tervezettnél is gyorsabb ütemben növekedhet kölcsönös forgalmunk. A megállapodás tükrözi a két országnak azt a törekvést, hogy a KGST 23. és 24. ülésszakán elfogadott elveknek megfelelően még szorosabbra fűzze gazdasági kapcsolatait, a termelőegységek kooperációs, szakosítási és más gazdasági kapcsolatainak elmélyítésével hozzájáruljon a szocialista gazdasági integráció további kibontakozásához. Ebben az időszakban több mint 140 millió rubelt képviselnek majd a kooperációs szállítások. Andrej Barcák nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az új ötéves terv első hónapjának eseményei a csehszlovák—magyar gazdasági kapcsolatok fejlődésének több fontos állomását jelentik.

FICE tanácskozás

A Művelődésügyi Minisztérium és a Gyermekekotthonok Nemzetközi Szövetsége (FICE) magyar nemzeti bizottságának meghívására január 21-e és 23-a között hazánkban tartotta ülését a szervezet neveléslektani bizottsága. A tanácskozáson a nevelőotthonokban élő gyerekek hatékonyabb nevelésének elvi és módszertani kérdéseivel foglalkoztak.

ERŐPRÓBA. A Budapesti Műszaki Egyetem acélszerkezeti tanszékén fontos kísérleteket folytatnak. Modelleken vizsgálják az egyes középületek, lakóházak, hidak szerkezeteinek terhelési viszonyait. A KPM megbízásából folytatott kísérletek célja az előregyártott közúti hidak leg-gazdaságosabb és erőjáték szempontjából kedvezőbb kiválasztása.

Fennmarad-e a Palánk neve?

Érdekes javaslat az I. kerületben

Szeged őst magva volt a vár és a palánk. Az előbbiből csak egy töredéke maradt meg, az utóbbiból még a neve sem. Nem csoda: új házak nőttek ki a Belvárosnak azon a részén, amelyet valaha így neveztek, új utcák, új nevek. S az új házak új gondolj nemrégiben is arra készítették a kerület gazdáját, a tanácsot, hogy megoldást keressen az Oskola utcai tömbbelső házainak számozására.

Az I. kerületi tanács végrehajtó bizottsága január elején tárgyalta meg azt a javaslatot, hogy a történelmi múlt ápolása céljából, no meg azért is, hogy a házszámok között rendet teremtsen, az új házakat Palánk 1—10. néven tegye ismertté, úgy, hogy minden lépcsőház számot kap. A tervrajzból azt állapíthatja meg az ember, hogy az elnevezés az Oskola utca és Somogyi Béla utca mögötti, s másoldalt a Révay, Tömörkény, Béla utca határolta területre vonatkozna, tehát az úgynevezett Oskola utcai tömbbelsőre. Egyelőre így, feltételes módban, hiszen nagyon valószínű, hogy az érdekes javaslat — míg a városi tanács is megtárgyalja — sok vitát kavart.

Lehet például olyan ellenvetés is, hogy eredetileg a Palánk sokkal nagyobb városrészt érintett. Reizner János Szeged történetében a következőket írja: „A vár déli oldalán levő városrész pedig kettős, hatalmas földbástyával és árokkal vértett körül... E földbástya a vár délnyugati köröndjétől indult ki és déli irányban, a mai Kelemen és Zri-

nyi-utcák vonalában haladva, a Gizella-térnél keletfelé fordult és a Tiszapartnál véget ért. Ez volt a vár külső erődje, vagyis a palánk, mely egy városrészt övezett, s amely védmű már az 1514-es pórlázadás alkalmával is megvolt...” S az sem kevésbé igaz, hogy volt a város történelmének olyan időszak, amikor — a múlt században — a Palánk elnevezés a mai Belvárosnál jóval nagyobb területet foglalt magába.

Mai fogalmaink szerint az ősi Palánk — ha a Reizner-féle leírásból indulunk ki — a Kállay Ödön, a Kelemen és Zrínyi utca, az Aradi vértanúk tere és a mai Lenin körút vége által határolt, a Tiszáig nyúló városrészt lehatárolta. Az új elképzelés szerint e rész központjában állítanak maradandó emléket az egésznek. S netán, a lakóházak számozásán túl is valamiféle történelmi emléktáblával, amelyből túl sok, s túl kevés van városunkban.

A történelem paradoxona,

hogy egy város múltjának kutatása, felelevenítése éppen akkor válik aktuálissá, amikor ismét egy nagy változás időszakába kerül. Ilyenkor nem árt ötleteket kérni a múlttól, átvenni azt, ami a hideg ésszerűség szavát közelebb hozhatja az emberek szívéhez. Szegeden most városrészek születnek, rekonstrukció lesz a Belvárosban: utcák, terek újulnak, s hálnak. A panelekből épült házakban azonban olyan emberek laknak, akik mindenképpen a város polgárai, s akiket nem árterleketetni Szeged múltjára azzal, hogy az új épületekben izes, régi utcanevek ékeskednek.

Van ezekből lucatnyi: Kácsafészek, Kék kakas, Sóház, Tyúkbagy, Háromláb, Rozmaring, Kocsnyás utca stb. Mennyivel hangulatosabbak ezek, mint a később rájuk tukmált tulajdonnevek. A Palánk-ügy így válhat kezdetévé a múlt megújításának. Természetesen: izléssel, s mértékkel.

Veress Miklós

Minden főút járható

Az ország minden főútvonalán teljesen zavartalanul a közúti forgalom, csupán az északi és nyugati megyékben okozott gondot a köd lecsapódása miatt helyenként síkossá vált úttestet. Ezeket az utakat a szombatra virradó éjszaka felszörták ugyan, de a gépkocsivezetőket fokozott óvatosságra in-

tik. Pécs, Kaposvár és a Balaton térségében a sűrű köd 20 méterre csökkentette a látótávolságot.

A MAVEV jelentése szerint a Ferihegyi reptérre ereszkedett párák, nedves levegő sem okozott zavart a légitikító munkájában, mind a hazai, mind a külföldi járatok a menetrend-

Sorok egy jelszóhoz

Manapság már minden politikai nyilatkozat és határozat elég világos ahhoz, hogy nem kell sokat töprengeni az értelmezésén. Ilyenek a X. pártkongresszus dokumentumai is. Tiszta elviség, határozott állásfoglalás, könnyen felfogható célkitűzések jellemzik őket. Jórészt ezzei magyarázható nagy mozgósító erejük; az, hogy hetek alatt megfontolt és okos tervek születtek leg több munkahelyen a kongresszus határozatának végrehajtására. *Mindenki ki tudja olvasni belőle a maga dolgát, meg tudja határozni a cselekvés helyes irányát*, akár politikai testületben, akár gyárban, akár hivatalban vagy termelőszövetkezetben dolgozik.

Egy pontnál azonban mégis hosszabban időzünk mindig és mindenütt. Egy jelszó értékű mondánál, amely azt mondja: *folytassuk a szocializmus építését magasabb szinten!* Kerülgetjük, elemezzük — vajon mit jelent ez a követelmény? Milyen fogjuk fel a munkában, a politikában? Van, aki nagyon nagyot kerül hozzá, s mély ideológiai tartalmat keres benne, valami olyan elvi újdonságot, amit meg ezután kell majd részletesen kidolgozni. Akad viszont olyan vélemény is, hogy mindez csak a szokásos biztatás, ösztönzés rangjában álló mondat, tehát egyszerűen csak több igyekezetre biztat. Ezt a két véletlet nem azért hoztam fel példának, hogy majd bölcsen igazságot tegyek közöttük. Való igaz ugyanis, hogy ennek a politikai jelszónak *mély elvi tartalma van*. Magában foglalja egyebek között korunk igényét, azt a követelményt, hogy a szocializmus építésének intenzív korszaka következze be hazánkban. Saját minőségi alapján gyorsabban és eredményesebben épüljön társadalmunk. Mindinkább nőnek az igények, a követelmények, így a pusztán teljesítménynövelés már korántsem elegendő. *A szocialista társadalom építésének magasabb minősége a követelmény*. De ugyanígy igaz az is, hogy ez a jelszó *mindenki számára felfogható és átérzhető ösztönzést jelent*. Körülbelül annyit, hogy dolgozzunk jobban, tökéletesebben, magasabb színvonalon! Tervezőasztalnál, munkapadok mellett, szántóföldeken, vezető munkakörökben — egyszerűen: mindenütt. Hogy több legyen a megfontoltság, az ésszerűség, a céltudatosság a mindennapi munkában! *Hogy a tudatosság magasabb foka hassa át minden tevékenységünket!* Hogy a nagy nemzeti célkitűzések az egyéni cselekvés jobb minőségéig hassanak!

A kongresszus határozata szerint *ez a szocialista építés új igénye hazánkban*. Ez a gazdasági reformnak és az új ötéves tervnek a lelke is. S ha nem is tetszik merőben újnak — hiszen ilyen törekvések mindig érvényesültek munkánkban —, úgy gondolom, jól kifejezi a *jelenlegi politikai szakasznak a tartalmát*. Valójában most jött el az ideje, hogy a társadalomépítő munka színvonalára figyeljünk igazán. A mennyiségekkel talán már megvolnánk — most a hatékonyság, a munka eredményesége kerül a figyelem középpontjába.

Jobban megközelíthetjük a jelszó tartalmát, ha mellé állítjuk a következő évek gazdasági, társadalmi célkitűzéseit, elvárásait. Az eddiginél gyorsabban kell

növelni a munka termelékenységét... Magasabb színvonalú gazdálkodás nélkül elképzelhetjük ezt? Gyorsítani kell a tudomány eredményeinek gyakorlati hasznosítását... Ez újra csak a követelményeket fokozza a gazdaságvezetőkkel szemben. Exportképesebb vállalati munkát sürget a pártvezetés. Lehet a minőségi követelmények srófolása nélkül? A társadalmi életben a szocialista demokrácia fejlesztése az egyik legfontosabb cél. Ismét arra kell apellálni, hogy ehhez a társadalmi tudat, a szocialista közgondolkodás izmosodása az előfeltétel. Növekszik az alapszervezetek felelőssége és szerepe. Elképzelhetetlen ez a folyamat a kommunizmus aktivitásának, közéleti felelősségének növekedése nélkül.

Folytathatnánk a sort, de akárhol olvasunk bele a kongresszusi határozatba, *mindenütt ennek a magasabb színvonalnak a követelményével találkozunk*. Azzal az igénnyel, hogy a közvélemény által elfogadott és tettekkel hitelesített politikát igen gondosan, maximális igyekezettel, egyszerűséggel, mind nagyobb felkészültséggel és mind tökéletesebben kell végrehajtani. Természetes, hogy ebben a pártvezetés legelőbbet a kommunizmusra ró. A feladatok egységes értelmezésének is ők lehetnek a kovácsai, de a végrehajtásnak és az ellenőrzésnek a kötelességében is nekik kell példát mutatniuk. Nem kevésbé a munkánkat kísérő vagy közlen felfakadó ellentmondások megoldásában.

Sokan sürgettek idegesen valamiféle gazdasági „robbantást” a kongresszus előtt és azóta is. Valamiféle gyors, látványos „ugrást”. Afféle illúziókból fakadtak az ilyen elvárások, hogy a szocializmus már önmagában is többre képes minden tőkés társadalomnál. A szocializmus építésének folyamata azonban csak a lehetőségeket sokszorozza meg, az anyagi erő nekünk kell ehhez megszerveznünk. Most a fejlett ipari országok gazdasági színvonalának megközelítése a programunk. Ez a színvonal messze többet garantál a szocializmus építő embernek, mint hasonló gazdasági szint az osztálytársadalomban. De ezt a szintet előbb meg kell teremteni! *Színvonalasabb munkával kell megalapozni vágyaink realizálását*. Látványos, hirtelen előrehaladást pedig még így sem remélhetünk. Minden milliméterért keményen meg kell dolgoznunk.

Jelszavakat régen is fogalmaztunk, az ország tele volt plakátokkal. A X. pártkongresszus jelszava is fölkerült a munkatérnek falára, hogy naponta figyelmeztessen bennünket politikai és munkakötelességeinkre. *Ennek a jelszónak mégis az ad életet és tartalmat, hogy nem papíron és falakon él elsősorban, hanem a szocializmus építő ember gondolkodásának rugózája válik korunkban*. Hogy cselekvő erő és képesség lesz belőle. Talán éppen azért, mert nem elvont szöveg, nem valami nehezen megfelfejthető tétel, hanem *annak a bennünk élő igazságnak a hordozója, hogy ha magasabb szintű életet akarunk magunknak teremteni, ahhoz a magasabb színvonalú munka a kulcs*.

SZ. SIMON ISTVÁN

Elmaradás a sütőipar fejlesztésében

Szombaton a MÉM-ben az országos sütőipari szakmai tanács ülésén megvizsgálták, hogy a vállalatok hogyan teljesítették azt a kormányhatározatot, amely az 1968—70-es években napi 950 tonnas kapacitás-bővítést irányított elő. Három évvel ez előtt — mint ismeretes — a kenyér és a péksüteményellátás megjavítására átme-

netileg az illetékes minisztérium — jelen esetben a MÉM — által előnyben részesítette úgynevezett **célcsoportos beruházások** kategóriájába sorolták a sütőipari beruházásokat és lehetővé tették, hogy a költségvetési fedezeten túl a tanácsok saját fejlesztési alapjukból is támogathassák a fejlesztést.

Az ülésen megállapították, hogy az ipar mintegy **napi 860 tonnával bővítette kapacitását**.

Ezzel az előirányzatnak hozzávetőleg 90 százalékát sikerült teljesíteni.

Azoknak a létesítményeknek, amelyekről az ellátás megjavítását várták a felelősök, csak a fele készült el.

A helyzetet sokat javított, hogy a meglévő üzemek korszerűsítésével, eredetileg más rendeltetésű épületek sütőipari felhasználásával a kiesés egy részét sikerült megszüntetni. Az ilyen rekonstrukciós fejlesztéseket a

vállalatok öt év alatt 20 százalékkal teljesítették túl. A saját központi és a tanács fejlesztési alapokból előirányzott összegeket — építőipari nehézségek miatt — nem sikerült maradéktalanul „elköltetni” ezeknek az alapoknak mintegy 92 százalékát tudták csak felhasználni.

Az értekezleten mindent egybevetve megállapították, hogy a kormányhatározatban előírt kapacitásbővítést az iparban

általában végrehajtották. Felhívták a figyelmet arra, hogy a jövőben az új üzemi, illetve a rekonstrukciós beruházások helyes arányát fokozottabban biztosítani kell.

A tanácsulésen felhívták a figyelmet arra, hogy az építőipari kapacitáshiányon úgy is lehet enyhíteni, ha könnyűszerkezetű, a helyszínen összeállítható épületekben a sütőöket, konstrukciós fejlesztéseket a